

**Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja
Nám. SNP 23
974 01 Banská Bystrica**

VEC: Návrh textov na zapracovanie do dokumentu „Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014“

Na základe Oznámenia o prerokovaní návrhu „Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj – Zmeny a doplnky 2014“ podávame pripomienky a návrhy :

Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja (ďalej len ZBBSK) uznesením č. **473/2013** zo dňa 26. apríla 2013 **vyjadrilo nesúhlas** s povrchovou ťažbou Au-Ag rúd a s používaním technológie kyanidového lúhovania v banskom priemysle pri ťažbe, získavaní a úprave nerastov na území v pôsobnosti kraja a vyjadrilo podporu stanoviskám miestnych samospráv Detvy, Dúbrav a Kremnice, v ktorých samosprávy odmietajú akékoľvek snahy o ťažbu Au-Ag rúd a použitie metódy kyanidového lúhovania alebo akejkolvek chemickej metódy.

Keďže uvedený nesúhlas ZBBSK sa týka k.ú. Detvy, Dúbrav a Kremnice, teda území v rámci BBSK, **požadujeme** vykonať v texte „**Návrhu zmien a doplnkov ÚPN BBSK 2014**“ v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, konkrétne v uvedených bodoch a súvisiacich častiach dokumentácie také zmeny a úpravy, aby bola **jednoznačne a zrozumiteľne** ustanovená skutočnosť, že na území BBSK **je neprijateľná povrchová ťažba Au-Ag rúd, používanie technológie kyanidového lúhovania v banskom priemysle pri ťažbe, získavaní a úprave nerastov a rovnako je neprijateľné používanie technológie kyanidového lúhovania pri zušľachtovaní zlatých rúd vykonávané v súvislosti s dobývaním.**

V súlade s vyššie uvedeným **požadujeme** v záväznej časti, **bod 4.14**, v platnom znení:

- 4.14. Podporovať ťažbu nerastov len v územiach kde sa pri realizácii ťažby nepredpokladajú jej negatívne dopady na životné prostredie, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. Podporovať len takú ťažbu nerastov, ktorá nepoužíva technológiu kyanidového lúhovania.

zmeniť na nasledovné:

- 4.14. **Umožniť** ťažbu nerastov **a rúd** len v územiach, kde sa pri realizácii ťažby a spracovania nepreukázu negatívne vplyvy na životné prostredie, zdravie obyvateľov, vznik environmentálnych záťaží, záujmy ochrany prírody a krajiny, terénny reliéf a súčasnú krajinnú štruktúru. **Nepripustiť na území Banskobystrického samosprávneho kraja ťažbu a spracovanie nerastov a rúd s použitím kyanidovej metódy. Na území Banskobystrického samosprávneho kraja neumiestňovať prevádzky na spracovanie nerastov a rúd s použitím kyanidovej metódy.**

V spojitosti s predmetným návrhom doplnenia konštatujeme, že územná samospráva ako územnoplánovací orgán v súlade s § 16 ods. 1 a 2 stavebného zákona **v územnom pláne VÚC a v danom prípade v územnom pláne Banskobystrického samosprávneho kraja** - je oprávnená v záujme jeho rozvoja ustanoviť najmä **zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania regiónu územnej samosprávy** (§ 10 ods. 2 písm. a) stavebného zákona).

Obmedzenie funkčného využitia územia – **neprípustnosti, resp. obmedzenia banskej činnosti** na konkrétnom území v územnom pláne je v súlade s oprávneniami, ktoré pre územnoplánovací orgán (samosprávny kraj, obec, resp. mesto) vyplývajú z vyššie uvedených platných ustanovení stavebného zákona (§ 10 ods. 2 a § 11 ods.5 tohto právneho predpisu) a je **záväzná** (§ 27 ods. 6 stavebného zákona) aj **pre banské úrady**, ktoré v osobitných územných konaniach (konanie o určení dobývacieho priestoru) rozhodujú o návrhoch banských spoločností o možnosti využitia územia na banskú činnosť.

Záväznosť územných plánov aj pre konania podľa banského zákona a nutnosť rešpektovania ich priorít zdôrazňuje aj platná **Aktualizácia surovinovej politiky SR v oblasti nerastných surovín**, schválená uznesením vlády Slovenskej republiky č. 722 z 14.7.2004 ako **strategický dokument Slovenskej republiky v tejto oblasti**, ktorý v textovej časti IX.3. (str. 23) **Územné plánovanie medzi iným uvádza**, že jednou z hlavných úloh **regionálnej politiky** bude stanovenie **priestorových limitov** (pozn. – teda aj **zákazov a obmedzení**) **dobývania ložísk nerastných surovín v územných plánoch s rešpektovaním únosnosti územia**.

V prípade, ak územný plán nepripúšťa v danom území banskú činnosť a **preferuje iné využitie (vid' vyššie)** a v záujme podpory schváleného iného využitia v územnom pláne v súlade **s § 10 ods. 2. písm. a) stavebného zákona** ustanoví **neprípustné funkčné využitie daného územia** - v danom prípade **navrhované obmedzenie banskej činnosti**, musí tento zákaz rešpektovať aj banský úrad v konaní o určení dobývacieho priestoru.

Vychádzajúc z vyššie uvedených ustanovení banského a stavebného zákona je nesporné, že rozhodovanie banského úradu v územnom konaní o využití územia - určení dobývacieho priestoru – **nemá prednosť** pred schválenými prioritami záväznej časti územného plánu, naopak **banský úrad je povinný rešpektovať tieto schválené priority ako záväzné**.

V tejto spojitosti uvádzame, že predmetná požiadavka doplnenia bodu 4.14. v rámci bodu **4. Usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu** vychádza aj z prijatých uznesení odmietajúcich určenie **Dobývacieho priestoru Detva, ťažby Au rudy povrchovým dobývaním a používanie technológie kvanidového lúhovania pri zušľachtovaní zlatých rúd vykonávanej v súvislosti s dobývaním**, prijatých zastupiteľstvami mesta Detva, obcí Dúbravy, Očová.

Rovnako vychádza aj z negatívnych **záväzných stanovísk** stavebných úradov mesta Detva a obce Dúbravy, vydaných podľa § 27 ods. 1 zák. č. 44/1988 Zb. ochrane a využívaní nerastného bohatstva v platnom znení (banského zákona), ktoré je povinný príslušný banský úrad **v územnom konaní o určení dobývacieho priestoru rešpektovať** s poukazom na § 27 ods. 6 stavebného zákona a § 33 ods. 2 stavebného zákona - pretože nedošlo **ku dohode so stavebným úradom (príslušnou obcou alebo mestom) o určení dobývacieho priestoru** (teda rozhodnutia o využití územia).

Negatívny postoj je rovnako vyjadrený aj v ďalších uzneseniach zastupiteľstiev obcí Podpoľania, Koordinačného združenia mikroregiónu Podpoľanie, regionálneho združenia miest a obcí okresov Zvolen, Detva, Krupina, ktoré sú úradu BBSK známe.

Opakovaný a jednoznačný nesúhlas s určením dobývacieho priestoru Detva a s prípadným umiestnením povrchovej bane na zlato vyjadrili občania Podpoľania masovo v petícii s vyše 11 tisíc podpismi a na viacerých hromadných protestoch. Takisto veľkí zamestnávateľa v Podpoľaní na čele s PPS Group a.s. a ďalšími v areáli PPS Detva, ako aj drobní podnikatelia v regióne Podpoľania. Zamestnávateľa a zamestnanci vyjadrili obavu z priameho ohrozenia existujúcich pracovných miest z titulu určenia **Dobývacieho priestoru Detva** a následných aktivít a činnosti ťažiarkej spoločnosti v priestore celého **chráneného ložiskového územia Detva – Biely vrch** v prípade začatia ťažby. Len v areáli PPS Detva by mohlo zaniknúť vyše 2 tisíc priamych pracovných miest, čo by znamenalo aj ďalšie straty nepriamych pracovných miest.

Naše životné prostredie, náš životný priestor, naša budúcnosť a budúcnosť našich detí sú pre nás prvoradé. Máme ústavou zaručené právo na zdravé životné prostredie a právo aktívne rozhodovať o budúcnosti nášho územia. Sme presvedčení, že práve my ju môžeme a chceme aktívne ovplyvniť.

Územné plány BBSK, miest a obcí Podpoľania musia byť zárukou našej ochrany. Veríme, že záväzné regulatívy v územnom pláne BBSK budú jasné, nespochybniteľné a budú nám dávať záruku ochrany pred pochybnými zámermi pochybných nielen ťažobných spoločností.

V Detve, 23.02.2014

Ing. Roman Podhradský
štatutárny zástupca OZ Podpoľanie nad zlato